

at bevare, er det bedre at fikke det i Tide end at overlade til Fremtiden, hvorledes den vil stille sig dertil. Man har Exempler paa, at med de sftistende Læder sftiste Anstuelserne. Seg skal minde om, at Konventet under den franste Revolution dekreterede, at Pariser-Universitetet skulde ophæves, at de lærde Skoler skulde lukkes, at Folket skulde opdrages gennem en Undervisningskommission, der skulde affatte moralske Sentenser, der skulde trykkes paa Plakater og slaas op paa Gadehjørnerne. Det var ogsaa en Dei til Dplysning. Seg siger ikke, at saadanne Læder ville komme hos os, men jeg anfører det kun som et Exempel. Er jeg saaledes ikke ganske enig med det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds med Hensyn til den Maade, hvorpaa han vil stille Universitetet, er jeg derimod fuldstændig enig med ham paa et andet Omraade, og det er, at vi ikke nogensinde have gjort Nok for at opbjælpe det laedere Undervisningsvæsen, ikke gjort Nok for Almueskolen, for derigennem at tilveiebringe en Dplysning, der var stor nok i Forhold til det Maal af politisk Myndighed, vi have givet enhver Statsborger. Det under mig, at man, efter at have givet Forsfatningen af 1849, ikke tog det Arbejde alvorlig for, og at ikke Alle mødtes til Forstaelse for at komme ind paa den rette Dei i dette Spørgsmaal, thi Friheden skal dog have sit bedste Værn gennem Dplysning, og man kunde maasse derigennem opnaa at faae det oplyste Bælgerfolk, man nu saa lidt taler om, men som man ikke har. Haude vi dette oplyste Bælgerfolk, behøvede, for at jeg skal nævne et Exempel, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds ikke at gjøre sig den Uleilighed aarlig at reise de mange Mil for at oplyse Folket, thi det var da oplyst (Berg: Det er for at vække dem!). Naa, det er altsaa for at vække det oplyste Folk. Seg vender nu tilbage til Forsvarsbevillingerne paa § 26, og jeg indrømmer da, at det er en meget betydelig Udgift, der fordras; men det kan jo ikke være Andet. Naar man gennem mange Aar har forspømt Forsvarsvæsenet, kommer der en Tid, hvor Fordringerne og Kravene maa stige. Ikke desto mindre er det et Spørgsmaal, om der ved at forlange Bevillingen paa § 26 kan udrettes Noget, der kan siges i Bifælgeligheden at komme Forsvarsvæsenet til Gode. For mig stiller Sagen sig saaledes, at det er ikke nok, at vi faae Noget, men jeg maa spørge, om det Noget, vi faae, ogsaa passer ind i en samlet Plan. Sees der ikke paa Forsvarsvæsenet med de Dine, staa vi overfor Faren at gjøre planløse Udgifter, og om vi end ere heldig stillede i pekuniær Henseende, ere vi dog ikke saa heldig stillede, at vi have Naad til at give Penge ud til ingen Nytte. Spørgsmaalet er da, om den Maade, vi ere komne ind paa at give Bevillingen paa § 26, er heldig. Efter at Regjeringen i Samlingen 1875—76 og i den ekstraordinære Samling i 1876, havde for-

søgt at gennemføre Loven om særlige Forsvarsforanstaltninger, men maatte opgive Forsøget, er den gaaet til at søge gennemført stykkevis paa Finantsloven, hvad den ikke kunde gennemføre i dets Helhed. Men hvad kan der opnaas ad denne Dei? Der kan bygges Skibe paa Finantsloven, og hvor utillbøielige d'Err. end kunne være til at bygge Skibe, saa have vi nu en Gang ude paa Værftet et Skibsbyggeri, der skal holdes i Drift, og det er derfor en Nødvendighed at give det Noget at bestille. Derimod har Landforsvaret ikke noget Fortbyggeri, der skal holdes i Drift, saa her foreligger ikke nogen tvingende Nødvendighed. Alt, hvad der paa dette Omraade kan gjøres, er at reparere Søforterne, og nu, da dette Arbejde er færdigt, kunne vi ikke komme videre, thi hvis Regjeringen havde forlangt paa § 26 et Fort, er jeg overbevist om, at Folkethinget enstemmig vilde have sagt Nei, da man dog ikke kan bevilge Penge til et Fort, uden at have Garanti for, at andre Forsvarsforanstaltninger, der høre sammen dermed, ogsaa ville blive gennemførte. Altsaa for Landforsvaret er der intet Mere at udrette paa § 26; den kan kun bruges til Flaadens Udvikling. Nu er jeg, som jeg saa lidt har sagt, ingenlunde nogen Modstander af Flaadens Udvikling, tværtimod skal jeg gjerne gaee med til de dertil nødvendige Bevillinger; men jeg er imod den ensidige Udvikling af Forsvarsvæsenet, der kun lægger Akcenten paa Flaaden. Man vil maasse sige: Er der ikke paa Finantsloven gjort Noget for Flaaden, saa er der dog foreslaaet meget betydelige Bevillinger til Kanoner? Dette er ganske vist, men hvortil skulle disse Kanoner benyttes? Svad de sværeste Piecer, de, der koste mest, angaar, da staaer det mig efter Finantslovens Motiver, ikke klart, hvor de skulle anvendes, men da jeg anser det for urigtigt her i Thinget at bede om Dplysning i denne Henseende, skal jeg overlade denne Sag til Finantsudvalgets Undersøgelse. Svad de 24 Bunds Bagladefanoner angaaer, siges derom i Motiverne, at det er nødvendigt at have dem uden Hensyn til, hvilke nye Fæstningsanlæg der maatte blive vedtagne. — At det er brugelige Kanoner, indrømmer jeg, men det forekommer mig, at det er at gaee den lidt omvendte Dei. Seg tror, at, naar vi ere komne saa vidt, at vi blive enige om Forterne, og om, hvor det første Spadesstik skal gjøres, blive vel nok enige om, hvorledes Bestykningen skal være. En anden Sag er det — og deri skal jeg støtte Regjeringen — hvis Mening er at anstafte nogle af disse Kanoner forud for Tiden, for at Artilleriet kan faae Leilighed til at gjøre sig bekendt med Skytset, men saa gaaer rigtignok Bevillingen ind under: Prøver og Forsøg, og som saadan kan Forlangendet være ligesaa naturligt og berettiget som det, der gjøres om Anskaffelsen af en 9 Tommers riflet Morter, da det kun sfer for at benytte den til Forsøg. — Seg skal ikke indlade mig paa